

Nr 399.

Av herr **Lundell**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 31, med förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet för år 1937.

Till 1934 års riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag om särskild skatt å förmögenhet att utgå under 1934, vilket förslag efter sänkning av den s. k. reduktionsspärren antogs av riksdagen. Sålunda beslutade skatt har sedermera på förslag av Kungl. Maj:t till 1935 och 1936 års riksdagar blivit antagen till att utgå även under dessa nämnda år.

Till innevarande riksdag har Kungl. Maj:t genom sin proposition nr 31 föreslagit att samma skatt, dock med ytterligare föreslagen sänkning av reduktionsspärren, skulle utgå även under 1937. Undertecknad motionär har i en annan motion till årets riksdag II: 314 framhållit, hurusom ifrågavarande skatt när den år 1934 först infördes av såväl finansminister som bevillningsutskott i tydliga ordalag betecknades som tillfällig, samt hurusom densamma i förening med den 1932 pålagda och 1936 skärpta extra inkomst- och förmögenhetsskatten och med den starkt höjda ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten konstituerade en mycket tung börda för bärarna av de direkta statsskatterna, och att starka skäl talade för dessa extraskatters snara avlyftande, särskilt nu sedan depressionen förbytt i högkonjunktur. I samma motion har även visats huru genom minskning av de i budgetförslaget inlagda forcerade extra låneavbetalningarna samt genom vissa andra förändringar skattemedel kunde frigöras tillräckliga för att både återföra den extra inkomst- och förmögenhetsskatten till förutvarande nivå och helt avlyfta den särskilda skatten på förmögenhet samt till betydande reduktion därutöver av andra under den senaste krisen pålagda skattebördor. — Huruvida riksdagen kommer att företaga några steg i den riktning, som i förenämnda motion rekommenderas, är f. n. ej bekant. För det fall emellertid att den särskilda skatten på förmögenhet ännu ett eller flera år skulle komma att finnas kvar i det svenska skattesystemet, vill undertecknad nedan göra en framställning angående för ifrågavarande skatt gällande reduktionsregler och reduktionsspärr.

Låt *i* beteckna återstående inkomst enligt deklara-tionsblanketten.

Låt *f* beteckna behållen förmögenhet enligt deklara-tionsblanketten.

Då är $i + \frac{1}{60} f$ det till inkomst och förmögenhet taxerade beloppet.

Låt vidare *b* beteckna det statliga ortsavdraget efter »bankning».

Då är $i + \frac{1}{60} f - b$ det beskattningsbara beloppet.

Enligt hittills gällande förordning skall nu reduktion inträda resp. reduktionsspärren verka, när

$$f > 25 (i - b + \frac{1}{60} f) > 0,5 f; \text{ vilket fordrar } \frac{7}{300} f > i - b > \frac{1}{300} f.$$

Detta visar, att om f antages oförändrad, så inträder reduktion när $i - b$ nedgått till att endast utgöra $2\frac{1}{3}\%$ av f och fortsätter tills $i - b$ utgör endast $\frac{1}{3}\%$ av f . Den av dessa gränser som närmast ger anledning till erinringar är den övre, som måste anses ligga för lågt. Reduktionsregeln är givetvis avsedd att avväga skatten efter bärkraft, och då synes vid nuvarande allmänna ränteläge motiverat att reduktion började inträda redan när $i - b$ utgjorde 3 eller $3\frac{1}{2}$ eller 4% av f . I $i - b$ ingår visserligen det bankade ortsavdraget, men detta torde särskilt för de skattedragare varom här är fråga endast mera sällan överstiga 3,900 kr. — motsvarande man, hustru och 3 barn under 16 år i ortsgrupp V eller man, hustru och 5 barn i ortsgrupp I: — varemot är att märka att i samma uttryck ingår icke blott inkomst av kapital eller fastighet utan av alla förvärvskällor.

Den undre gränsen däremot, gränsen för reduktionsspärrens ikraftträdande, ligger så lågt, att den endast relativt sällan träder i funktion. Den utredning som 1934 utfördes på föranstaltande av bevillningsutskottet (se dess betänkande nr 69 sid. 24) visar, att i huvudsak endast ett litet antal jordbrukare under dåliga år komma ned till denna spärrgräns. Det fåtal fall där detta i praktiken inträder är emellertid så ömmande, att det rationella då måste vara icke att sänka spärren utan att helt taga bort den.

Vad beträffar särskilt den föreslagna nya spärren 0.4 f så finner man att $25(i - b + \frac{1}{60}f) = 25(i - b) + \frac{1}{60}f + \frac{24}{60}f = 25(i - b) + \frac{1}{60}f + 0,4f$.

En spärr om 0.4 f kan därför ej börja verka förr än

$$25(i - b) + \frac{1}{60}f < 0 \text{ vilket fordrar } i - b < -\frac{1}{1500}f.$$

Det är tydligt, att denna spärr 0.4 f ej kan träda i funktion för mindre förmögenheter än $f = 125,000$ ty för mindre kommer ej den beskattningsbara förmögenheten upp till 50,000. Detta att reduktionsspärren ej kan träda i funktion för mindre förmögenheter behöver emellertid ej anses som en brist i konstruktionen utan som en lämplig lindring för dessa mindre förmögenheter, men spärren kan ej heller träda i funktion vid verkligt stora förmögenheter. Jag har ovan framhållit att det praktiska maximibeloppet för $b \leq 3,900$, vartill kommer att $i \geq 0$. Vi finna då $-3,900 \leq i - b < -\frac{1}{1500}f$; och härav erhålles $f < 1,500 \cdot 3,900 = 5,850,000$.

För förmögenheter om 6 milj. och däröver kan en spärr om 0.4 f således ej heller i praktiskt förekommande fall träda i verkan. För förmögenheter större än 0.125 milj. och mindre än 5.85 milj. torde en sådan spärr icke heller träda i kraft annat än i mycket sällsynta undantagsfall och då gällande något litet antal jordbrukare under dåliga år. Då sådana fall, ännu mera än nyss, måtte anses vara mycket ömmande, på grund av att garantiskattorna till kommun, landsting och vägdistrikt tillsammans i de flesta fall taga 0.5 à 0.8 % av fastighetsvärdet och således kanske 1 à 1.6 % av nettoförmögenheten, så finnes intet som helst berättigande i att för dessa fall bibehålla någon reduktionsspärr.

Därest förslaget om nedsättning av reduktionsspärren till 0.4 f härrör

från propositionerna nr 232 och 269 till fjolårets riksdag, bör det anmärkas att förhållandena där lågo annorlunda till på grund av den ändrade förmögenhetsdelen.

Ur villkoren $f > 25$ ($i - b + \frac{1}{200} f$) $> 0.4 f$ erhålles $\frac{3.5}{100} f > i - b > \frac{1.1}{100} f$ vilket visar att reduktion enligt detta förslag skulle börja inträda redan när $i - b$ motsvarade $3\frac{1}{2}$ % av f och därefter fortgå till $i - b$ utgjorde 1.1 % av f . Där hade reduktionsspärren tydligtvis åtskilligt större inverkan. I dessa propositioner var avsikten att överflytta större delen av förmögenhetsbeskattningen till att uttagas genom den särskilda skatten å förmögenhet. Man observerar att reduktionsklausulen vid då föreslagna utformning började verka redan när $i - b$ utgjorde $3\frac{1}{2}$ % av f och sålunda låg inom det område, som ovan angivits som lämpligt, i stället för vid nuvarande utformning $2\frac{1}{3}$ %.

Vill man med nuvarande förmögenhetsdel $\frac{1}{60} f$ ingående i beskattningsbara beloppet ändå komma fram till ungefär samma övre reduktionsgräns, kan detta lämpligen ernås genom att som reducerad beskattningsbar förmögenhet i stället använda 20 ($i - b + \frac{1}{60} f$).

Man finner då $f > 20$ ($i - b + \frac{1}{60} f$) $> 0.4 f$; varav $\frac{10}{300} f > i - b > \frac{1}{300} f$.

Den övre reduktionsgränsen blir tydligen då $3\frac{1}{3}$ % vilket kan anses väl anpassat. Den undre gränsen, spärrgränsen, blir såsom nu $\frac{1}{3}$ % och kan lämpligen slopas.

En förmögenhetsskatt på detta sätt utformad kan överslagsvis uppskattas komma att avkasta 1 à 2 milj. mindre än i budgetförslaget beräknade 15 milj. vid oförändrad utformning. Till en sådan minskning i inkomsterna finnes emellertid gott utrymme i budgeten på grund av låg beräkning av andra inkomster. — Lyckligast är dock givetvis om utgifterna så nedskäras att ifrågavarande skatt kan helt bortfalla.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får jag hemställa,

att därest särskild skatt å förmögenhet skall utgå även för år 1937 den i 2 § 3 stycket av förordningen angivna multiplikatorn 25 måtte förändras till 20 samt reduktionsspärren borttagas.

Stockholm den 27 januari 1937.

T. V. Lundell.